

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Széchenyi-utca SIMON-ház Kunz József ur
kereskedésével szemben.

Hirdetmények.
előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők.

Bérmentetler levelek csak ismert kezektől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSASALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre
postán küldve:
Egész évre - - - - - 10 frt - kr.
Félévre - - - - - 5 frt - kr.
Negyedévre - - - - - 2 frt 50 kr.
Egy hóra - - - - - 1 frt - kr.

Hirdetési díj:

Ottasósbos petitsor egyszeri beiktatásáért 5 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyitlert 4 hasábsos petitsorért 20 kr.
Hirdést vagy reclamat magában foglaló
ujdonság sora 50 kr.

XVIII. évfolyam 1891.

Debreczen Hétfő Szeptember 21.

183. szám.

Széchenyi István.

Szept. 21.

— Születésének 100-dik év fordulóján. —

Nem vész az el, ki milliókra költi
Dus élte kincsét, ámbár napja mul,
Hanem lezárva benne, mindent, a mi földi
Egy éltető eszmévé finomul.

(Arany lános.)

Az államférfiu személyes nagysága,
dicsősége némiképp hasonlatos a színészéhez.

Befolyása, népszerűsége annyira közvetlen és időhöz kötött, hogy valóban csak igen kevésnek adatott ama horácziusi nyugodt önértékeléssel szilárdan a magáé Exegi monumentum, aere perennius...

A legnagyobb magyar, kinek ezt a dicsőséges nevet leghevesebb politikai ellenfele adta, egyike a világtörténelem azon kivételes sorsu alakjainak, akik méltóan arra, hogy egy jövőd Shakespeare valamely megrázó tragédia hőisévé tegye.

Magyarország újjáébredésének küzdő, de ragyogó korszaka csudálatosan termékeny volt nagy emberekben.

Kossuth, Deák, Wesselényi, Eötvös s még egész sora a lángelméknek, amelynyi igen kevés nagy nemzetnek jutott egy időben osztályrésztül: de nyilván mindezen nagy férfiak között Széchenyi illeti meg az elsőség palmája.

A Széchenyi geniejének valami csudálatos, prófétai jellege volt.

Az egyaránt hatalmas fejlettségű agynak és szívnek harmónikus összeműködése emelte föl minden kortársának.

Nála az a hatodik érzék működött, mely bepillant a jószerséi sejtelmek ismeretlen dimenziójába. Próféta ihlettel revelál ott, ahol a véges emberi ész megdöbbenve habozik, mert elvesztette szem elől az irányt jelző földi szempontokat.

Ha ennek a nemzetnek sorsa nem a történelem kényszerítő törvényeinek hatalma, hanem valamely szerencsés véletlen által kormányoztatott volna, kétségkívül a Széchenyi kezébe kellett volna kerülnie a vezetésnek s akkor ma bizonyára

szegényebbek volnának a szabadságharc véres dicsőségével, de úgy lehet, sokkal előbbre haladtunk volna nemzeti létünk teljes biztosítása dolgában.

Magának Széchenyinek élete, államférfiu pályája is csupa ilyen volnák között bolyong.

Megjárta az utat az emberi, polgári dicsőség tetőpontjától Döblingig.

Lelki nagyságának tragikus fővonása az önfeláldozásban kulminált.

Azon pillanattól fogva, hogy a könnyűvérű katonatiszt, egy magas szót hevílettől megkapatva, nagyuri uradalmának egy évi jövedelmét odahelyezte a haza, a tudomány oltárára; egész sorozata következett ama súlyos helyzeteknek, melyekben nem pénz, hanem ennél sokkalta drágább szellemi kincseket, érzelmeiket, ambícióit, a lélek önuralmát s végül az életet kellett föláldoznia.

Sivár, tuljózóan korunkban, midőn oly erősen hijját érezzük a jellemképző közérényeknek; igazán elsőrangú kötelességünk az új nemzedék iránt, hogy az élet köznapai jelenségeitől olykor olykor elvonjuk fogékony fiatal kedélyüket s a történelem egy egy nagy alakjára fordítsuk teljes figyelmüket, hadd nemesedjenek a dicsőséges példán.

Szükségünk van, ma inkább mint bármikor, az önfeláldozó hazafiu erényre s mindent el kell követnie a szülőknak, nevelőknek, hogy a lelki nemességnek ez a főismérvé ne száműzessék az új generáció kedélyéből.

Hisz ha mindenki csak azt vallja élete céljául, hogy a puszta megélhetés lehető számos kényelmeit megszerezze, akkor ez az élet valóban nem egyéb, mint „muló időnek hasztalan soka.”

Ha senkinek, még a zsenge ifjunak szívében sem él a gerjedelem, hogy egy fővel kiemelkedjék a tömeg közül, bárha azon kockázattal is, hogy azt a főt kíméletlenül lesodorhatja a fönt tomboló vihar, mely nem tövét, hanem koronáját támadja meg a kimagasló fának: akkor

kívész a nemzetből a feltörekvő becsvágy, nem támad keblében nagy ember, aki hívott, a kor eszméinek, a nemzet ügyének diadalmas előbbvitelére.

A nagy idők, nagy emberek közmondása megfordított sorrendben is igaz. Bármily kicsinyes küzdelmeket, törekvéseket hordjon is fölszinen a szürke idő, a nagy emberek megtalálják a maguk küldetési körét, melyben talán kevesebb, zajtalanabb dicsőséggel, de épp oly áldásosan munkálkodhatnak a köz javán, mint a forradalmak nagy eseményeinek közepette.

Ezért nem meddő szentheverdel az a nap, melyet a nemzet ifjusága a legnagyobb magyar emlékezetének szentel.

Széchenyi nagysága immár keresztül ment a történelem itéletének izzó retortáján, lerázta magáról az emberi gyöngeség minden nyugzó salakját s valóban „egy éltető eszmévé finomult” várja a koszorút, mit hálás nemzete helyez ércszobrára.

Mi is mindnyájan, kicsinyek, nagyok foglaljuk ezen a napon lelkünkbe az ő magas szót, főlemelő emléket, hogy ünnepnünk méltó legyen hozzá s ilyképp beteljen a költő szava:

„Nép mely dicsőt, magasztot így magasztal,
Van élni abban hit, jog és erő.”

A király elismerése a hadseregnek. Ő Felsége az idej hadgyakorlatok végeztével a hadseregnek és mindkét honvédségnek, a csapatvezetők és minden egyes tagjai által nyilvánított sikeres tevékenységéért a legmelegebb köszönetét és a legteljesebb megelégedését fejezi ki. A hadparancs többek között ezeket is mondja: a véderő teljes kezeséget nyújt ép úgy a béke, mint a veszély napjaiban felmerülő feladatai odaadó teljesítésére.

A közös miniszteri tanácskozásokról, melyek Bécsben folynak a „M. L.” a következőt jelenti: „A közös hadügyminiszter tizenkilenc millió összegű többkövetelésel áll elő és minthogy e költség-többletet nem egyszer s mindenkorra, hanem későbbi évekre szóló, állandó költségként igényli: mind a magyar, mind az osztrák miniszterek köve-

telték, hogy az államkasztrartásban elért egyensúlyra való tekintetből a katonai követelések tetemesen leszállittassanak. Jöjlehet a költségek szaporodása, még pedig a rendes és a rendkívüli költségekre felosztva, kikerülhetetlennek látszik, e költség-többlet csakis addig az összegig terjedhet, amely a két állam pénzügyeinek annyi fáradsággal és oly nagy áldozattal elért rendezését nem zavarná meg. A magyar pénzügyminisztert ez irányban osztrák társa a legathatósabban támogatja.”

Az 1890. évi államzárzámadások eredménye, mint a Pol. Corr. Budapestról jelenti, rendkívül kedvező, a mi nemcsak az állami bevételek igen kielégítő fejlődésének köszönhető, hanem annak a körülménynek is, hogy némely kiadás, mely az 1890. évi budgetet volt megterhelendő, az 1891. évi költségvetésre vitetett át.

Külföld.

Carnot elnök beszéde. Az őszi nagy hadgyakorlatok már rég nem folytak annyi díkőzözéssel, mint az ez ideiek. Legújabbban Reimsben Carnot francia köztársasági elnök mondott toastot. Békés, csilapító hangon szölt. Bár említé, hogy Franciaország ismét szerepet játszik a világban és hogy hadserege ismét helyre van állítva, több így folytatta: A mult háborúinak emléke most már tünjék el. Az országok az az óhaja, hogy a köztársaság egyesítse a haza összes élő erőit egy csoportba, hogy Franciaország folytassa biztos és szabadérvű, nyugodt, de elszánt, békés és egyuttal méltó politikáját, melynek hatásai mutatkoznak. A nemzet megnyugtatóra és bizalomra áhítoz.

A francia hadsereg. A Nationalzeitung párisi táviratai szerint a katonai attasék egyhangulag nagy elragadtatással nyilatkoznak arról a szeretetreméltó és nagyszerű ellátásról, melyben a francia hadgyakorlatokon részesültek. Így minden tiszt megkapta a maga hazájából lapokat. A német tisztek nagy elismeréssel beszélnek a lakosság nyugodt rokonszenves magatartásáról. A hadgyakorlatokról az attasék véleménye az, hogy a francia hadsereg kitűnő.

Hadizenet Kínának. A Memorial Diplomatique jelentése szerint Anglia proponálni fogja a hatalmaknak, hogy együttesen üzenjenek háború Kínának és a külföldiek védelmére nézve tett kínai ígéreteket, mint ki nem elégitöket, utasítsák vissza.

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

A szent könyvek...

A szent könyvek is úgy
Tanítják,
Hogy akkor legszebb az
Imádság:
Ha mit az ájtatos
Szív érez,
Kevés szóval küldjük
Az éghez.

Én is hát reggeltől
Kestelig,
Mikor csak a szívem
Megtelik,
Nem csinállok aztán
Egyebet:
Elimádkozom a
Nevedet!

Szabolcska Mihály.

Sírózó királyfi.

— Drámai kép a közép-korból. —

Írt a: Lánosz-Hornyák Viktor.

Kiadta a király szigorú parancsba, hogy rejtsenek mérget egy remek narancsba, aztán lementatott egy kicsiny kunyhóra:

— Szolgám, vidd és szólj így vén halász lányának: „Ó fensége küldi legbajósb signóra.”

Szép halászlányka megköszönte szépen; a nap hevesen süt — jó üdítő épen. Megnedvesül attól picziny bíborajka — elborul egészen — másik pillanatban már végsőt sohajtja...

Ave Máriát már elcsendíték régen. Jön

a szép királyfi keresztül a réven. Király palotája nagy fényt vet az éjbe, mintegy hangoztatva: Ha ünnepeket akarsz, fényeset, királyit, nobilit! úgy ténj be!

A trón örököse elszökött ez éjjen; csak hadd ünnepeljen atyja ott kevélyen; alacsony kunyhóban pislog árva lámpa — pislamecses mellett a királyi ifját már epedve várja kékszemű leányka.

Szivrepesve toppan az ösmert szobába és — az ajtajában gyökeret ver lába — szegény öreg halász zokogása hallik — egy ravatal áll a kunyhó közepében — s vén halász homloka hült halottra hajlik...

— Hát azért születtem trónnak árnya alatt, hogy halál teremjen, hol lábom áthaladt? Óh ezt atyám tette, ezt ő cselekedte! A trónra „idomít”, szívemet megölvén; a királyt nem kérdik: szeret? szeretett-e?

A vén halász borzad.
— Hát te kiskirály vagy? Nem halász ifju, de vészthozó sárly vagy? Ember! Nem: királyfi! ezt te nem beszélted — azt vélted lányomról, elég jó játékszer — és apád megölte! Kést! kioltom élted!

Kése felé villog közvetlen közelben.
A királyfi zokog: En édes szerelmem. Ráborul a holtra, nem telik be véle — orgyiloknak éle leselkedik hátul s csak az apától függ: meghal-e, megél-e?

A felvillanó kés csak megáll a légben, a kar merev marad, bárminő tűz ég benn. Majd kidobja gyilkát a lak ablakán át; nem tudja megölni a sárly királyfit, hisz látja: szerette szende szép leányát! Elborul a képe — az ajtót kitarja — felemeli kezét, szemén könnyek árja:

— Távozz, menj királyfi, neked megbocsátok, az Ur adta nékem, bár el apád vette: ne érje fejedet én ajkamról átok!

Az ifju nem indul meg emá beszéden,

csak azt mérlegeli: nincs számára éden. Könyös kinbarázdált halovány orozája, még a vén halász is szomoruan néz rá. Nem haragszik már rá, még meg is sajnálja.

A királyfiának eszmélete sincs már a nagy fájdalomtól. Néz — és azt véli, hogy hozzá a halott szö:

— Nézd e pislamecset, nézd e ravatalra: kedvesed nyugszik itt megmérgezve, halva. Oly szegényes minden, egy gyertyája sincsen, egy kicsinyes gyertya a ravatal áras te csaknem király vagy, duszkálhatsz a kincsbén. — S ez jól van, de hogy mert szívem érted égett, ártatlanul értem ilyen gyászos véget s azért mert királyfi méltóztatol lenni s e kicsiny kunyhóban észrevenni tetszett: az bün engem ezért ravatalra tenni; — És te engedted ezt? S volt mégis ki szived összezuzni merre! Kárddal koronával nem zuztad szét fejedt, annak, ki nekem a mérget felkeverte?!

Ilyen gondolatok gomolygnak ajkában s azt véli, hogy minde a halott ajkán van. Es e vélt szavakra szörnyű dühe támadt, felzug vad viharoként:

— Hol koronám, kardom! Egyik vagy másik kál megölöm apám at!

— Hüh! Így apád ellen! Hisz meg ver az isten!

S hozzá lép a halász, hogy rajta segítsen, mert a dühös ifju lebukott a földre.

— Istenem! Királyfi! Oh csak itt ne halj meg! Madonnám! hogy válik arca kékre zöldre! Apád előtt, hogyha halva itt találnak: én leszek oka a téged ért halálnak! Te vagy szegény, nekem egy éltető adós! En akarok ilyen szólni a királynak.

Addig beszélt neki, míg fel nyilt a szem és így szöltott:

— Ej ha! még csak az kellene! hogy

itt szép esendesen elnyomjon az álom s kiállanom kelljen még egy lidéroznyomást... mit is biztak csak rám?... mindjárt kitalálom... Az ám! Na nézd öreg, hát tisztul az eszem?... Még csak kicsi kell, hogy magam felébbresszem m. Pedig kért, hogy legyen szép álmának öre... Menj öreg, lakomba, mindjárt teszek arról, hogy lármám: ne üssön itt valami dóre... Titokban suhanj el atyám ajtajánál, jó kardom szobámban arany tartóján áll: kőszörűd ki, hozd el, lesz rá nagy szükségem... megígértem — mondom — alvó kedvesemnek, hogy ki felébreszti! meghal földön, égen!...

— Na király, nem vagy már adósom csak félig, mert kék fiad, látják: boldondnak itélik. Szomorú káröröm, a mit érnek rajta: Lányom eltemetett, fiad élhalott — bánatos vén halász utján így sohajtja...

Kardját a királyfi várta egész éjen s elmaradásáról nem tudta mit véljen:

— Szükségem lett volna már egy párszor rája, le kellett volna vágnom a zsongoló szellőt, félttem, felébreszteni zizegő danája...

Pap jött eltemetni a halott leánykát.

A királyfi szemén szörnyű düh-sugárt lát:

— Atkozom a dolgát annak az öregnek, kik itt téntárognek, ha kardom itt volna, nem örvendének több felkelő regnek!

Bámulva áll a pap, — még jobban megdöbben, örültet s királyfit ismervén fel egyben.

— Nem tudván fejedet lábaidhoz tenni, öt felébreszteni kérék, ne merészeld, nézd s indulj meg, látván: álma mily isteni!

Nem bámul már a pap, s magát feltalálván így szö:

— Oh királyfi, itt e deszká-állvány keményebb semhogy jó fekhelyül szolgálja; én már készítettem egy jobb, puba ágyat — ha soká itt hagyóok, szétfoszolja álma.

Allatgyógyászat.

Debreczen szept. 21.

s—y. Alig pár hete, néhány lap azzal a hírrel lepte meg olvasó közönségét, hogy Debreczen ménesében kiütközött a „takonykór.” Ezt követően jött egy miniszteri rendelet, mely Debreczen állományát zár alá helyezi. Nyomban utána megjelent városunkban Klíma Miklós ur országos állatgyógyászati felügyelő, hogy a dolgok állásáról alapos tájékoztatást szerezzen. Tekintve azt, hogy a város határában mintegy 9000 darab ló van s ebben a város polgárságának közel egy millió forint vagyona fekszik; de meg ismerve a baj természetét, veszedelmes voltát, tájékoztatást közöljük a betegségre vonatkozó mozzanatokot.

Nem lehet többé elzárkózni azon tény elől, hogy egy város belterületén, mint a Hortobágyon fordultak elő betegülési esetek. A város belterületén eddig 4 eset adta elő magát, melyből 1 ló helybeli, 3 pedig vidéki. A Hortobágyon a ludashalmi ménesben volt 1 darab ló, a szatmártelkiben 2 darab, a kunyörgyiben 2 darab. A ménes létszám 15 és pedig 7 renyhe ménes, 5 cizfira ménes, s s csikótelep s csodór ménes s a város ménes. A jelenlegi állomány a ménesekben mintegy 2900 darab.

Amint a betegség a hatósági közegek által legelőszőr észleltetett, megtéve mindazon intézkedés, mely annak leküzdésére szükséges. Az említett három ménes a Hortobágyon lezáróztatott, a lóvizsgálat szigorúan teljesített s a betegnek talált állatok kiirtattak.

Az országos állatgyógyászati felügyelő, ki Bészler Lajos tanácsnok kalauzálása mellett utazott ki a Hortobágyra s személyesen eszközölte a vizsgálatot, kijelentette, hogy tekintettel az eddig is foganatosított intézkedésekre, nem különben a baj mértékére, nincs ok arra, hogy a miniszterium által elrendelt zárlat fenntartassék, a betegség csak s z o r v á n y o s j e l l e g ű. — Másrészt azonban nagy gond fordítandó arra, hogy az eddig megkezdett intézkedések a legszigorúbban továbbra is foganatosítsanak annál inkább, mert Szatmár és Arad megyékben csakugyan járványszerűen pusztít a takonykór. Ugyanekkor örömmel győződött meg s Bészler tanácsnok előtt kijelentette, hogy az állatgyógyászati intézkedések helyesen vannak téve s pontosan végrehajthatnak.

A betegség keletkezésére nézve határozottan kimutatható, hogy ugy hozzaoltatott be; mert vidéki állatokon észleltetett először bent a városban, a Hortobágyon pedig azokban a ménesekben, melyek az utszélhez legközelebb eső kutakból isznak, hol a járókelő vidéki fuvárosok itatják lovaikat.

A miniszterium által elrendelt zárlat, tekintve a közeledő vásárt Debreczen forgalmára nagyon érzékeny csapás leendett; mintán azonban meggyőződtek arról, hogy a betegség korántsem oly mérvű, mint kezdetben gyanították; a zárlat mielőtt foganatosított volna, feloldatott.

A lóvizsgálat a város és környékére folytattatik, ma az ugynevezett „Akasztó” domb mellett működik az erre kirendelt bizottság. A hortobágyi állományt nap-nap mellett átnézik. — A város területén eddig mintegy 5000 darab különböző kora ló vizsgálatot meg s újabb betegülési eset nem találtak.

Időszerűnek, szükségesnek tartom e helyt figyelmeztetni a gazdaközönséget, hogy a hatóságot munkálkodásában gyámolítsák. Ne

— Na nézd, hisz ez ember okos dolgot mondott! En rosszul viselek kedvesemre gondot! Közönség barátom, lásd, lekötöztél. Igen, vigyük el őt egy jobb, puha ágyba, hol nem rajong senki és a hol nem lesz szél... De megálly barátom, hozzám ne vigyék. „Az állam javáért gyilkolni nem vétek...” Atyám szölg így hoztam, ugy rémlik előttem... Palotából szegény nem jönne ki élve...

— Hol tovább álmodna, az nem lesz palota. Fenséged valaha bizonyonyal hallotta, hogy legjobb pihenni oly nyughaly ülében, a mely adta álom így fejezhető ki: Látománya: Isten; színheye: az éden.

— Nem értek egészen jó szívű barátom, de hogy bizzam benned, azt orezádon látom. — Nos vegyétek karra — csendesebben kinésem! — Mit cselekszel stóls?! Megragadta kezét, hogy szentelt vizet az alvóra ne hintsen.

... Megindult a menet — temetőbe megyen — ugy mint a királyfi: lassan lábujjhegyen. Megál a királyfi kétségbeesetten: — Micsoda zugás ez? Ez őt felbreszti! ... Ah, én a játékból atyám kifeledtem! ...

— Nem fenség, nem atyád zugatja e hangot, az a zengő bongás t e m e t é s h a r a n g o t t. De nemde már nem zúg, mert én megüzentem, hogy hallgattassák el a te parancsodra, meg is szűnt bambamja szavaidra menten.

Királynak jelentik: — Teljesült parancsod, a lányka elkölté a mérges narancsot, ánde — oh böcsánat — magas ő fensége — hogyan fejezzem ki, hogy őt meg ne sértsem — dicősi fiadnak tán mindűrökre vége.

— Nos, mit tett? Sirt avagy átkozódott talán, látván szép virágát törten ravatalán? Vagy okosabban tett: ellenem fellázadt? Na, csak hogy egyszer már látszik apja vére!

titkolják el, ha tudomásukra jut a baj, ne kuruzsolják; mert nemcsak maguknak, de a közönségnek is óriási veszteségeket okozhatnak. Egyről győződjék meg mindenki, nevezetesen, hogy a baj gyógyíthatatlan és a legnagyobb mértékben ragályos.

Napi hírek.

Tájékoztató.

A királyi táblán hivatalos órák a segéd és közeli hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak. — Az írtató, kiadó hivatal és az írtatór a felelnek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 órá között; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 órá között.

Nyilván s olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig. Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Múzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.

Nagy sétahangverseny vasárnap és ünnepnapokon d. u. 6 órakor a „Margit-fürdő” nagytérben.

— **Elhalasztott kiállítás.** A Debreczen és vidéke baromfitenyésztő egyesülete által évenként rendeztetni tervezett baromfi kiállítás, mely az őszi nagyvásár napjain lett volna megtartandó az idénről elmarad. Ezt az egyet választmány a mai ülésben határozta el. Az elhalasztás okául a tyukok és galambok között nagy mértékben pusztító járvány szolgál. — A választmány erről jelentést tesz a földmívelésügyi miniszternek, egyszersmind felkéri, hogy a mennyiben az állatgyógyászati törvény nem gondoskodik a házi szárnyasok egészségügyéről, a kormány intézkedjék ez irányban is; annyival inkább, mert a baromfitenyésztés évről évre nagyobb jelentőséget nyer közgazdaságunkban és, így teljesen megérdemli, hogy a szárnyasok egészségügye országos védelemben részesüljön csak ugy, mint a lovak, szarvasmarhák, sertések és juhok egészségügye.

— **Honvédek Nagyváradon.** A debreczeni 3. honvéd gyalogezred tegnapelőtt érkezett meg Nagyváradra együtt a váradi 4. honvéd gyalogezreddel, mely elibük ment a debreczenieknek Biharig, a hol nagy csatározások folytak le. — A gyakorlatokon jelen van Bolla Kálmán tábornok és Kubinyi altábornagy. A honvédek a 37 ik ezred zenekara indulói mellett vonultak be a városba.

— **A hadgyakorlatok áldozatai.** Megrázó hatású szerencsétlenség történt Nagyvárad alatt a honvédek hadgyakorlatain; a szerencsétlenség épen a debreczeni 2 honvédhuszár ezrednek azt a századát érték, amelyben Szikszay Gyula, a Margit-fürdő tulajdonosa mint tartalékos főhadnagy beosztva volt. A huszárokat rohamra vezényelték. A vágató lovascsapat olyan sűrű port vert fel, hogy a honvédek egymást sem látták. Ilyen porfelhőben elibük akadt egy árok, amelyet nem vettek észre. Ekkor történt, hogy Szikszay Gyula leesett a lováról, Szikszay Gyula felakart ülni, de a ló egész súlyával ráadott és lovagjának bal felső karja ketté tört. Ugyanezen századból több huszárnak a lóva szintén felbukott. Egy Barna János nevű Búszóménybe való családos tizedes, oly szerencsétlenül esett le a lóról, hogy szörnyen halt. A rohanó csapat a portal nem vévén észre, keresztül gázolt holttestén. Tegnap délután temették a

— Nem fenség, az eszt vette el a bánat.

— Mit! fiam megőrült?! ... Est nem vettem számba... Így nem kapok fejet arany koronámba... Valót szölg?

— Oh fenség, ő fensége kába... hogy fordult el midőn hölgyét „ágyba” tették, mint mondá ne lássam „híj p o n g y o l á b a...”

Király int, a hernők elhagyja a termet. — E terv tehát nem várt rossz gyümölcsöt termett; a kis virág meghalt és nincs foganatja.

Felkel nagyogorván és az ott időző spanyol hercegéhez megy s meglátogatja.

— Adjunk neki nőt, ki helyette kormányoz, ő szegény legyen csak „jog” a koronához; a hercegnőnek im nincs már ve-télytársa, most már az ő dolga férjül megszerezni, csak magát a fátum ismét be ne ártsa...

Leendő menyének a király mit mondott egy testőr beszélte, ki őrségen volt ott: hogy kijövet így szól:

— Ne feledd: éjtel. Mit se féljen lányom gondoskodnod örörl — megcsókolta kezét — járjon el esztályllyel...

Éj van, Zsong a szellő temető ülében, sírózó királyfi ott áll karddal, ébren. Kétségbe van esve, nem használja a kardja; el is dobja azt és könyörög a szélnek, hogy zizgó dalát menten hagyja abba... Mintha csak a szellő azt akarta volna, hogy kérje az ifju s ne erőszakolja, sühögása megszűnt, más tájéakra szállott... Sírózó királyfi örvendezve jár-kél és... azt látja, hogy egy hölgy alakja áll ott. Hosszu ruhát viselt, csillogó fehéret.

— Ah szellő, már késő! Ime ő felébredt! — Oh nem ébredés ez! mondó feltámadásnak. Jól meg voltam öleve bösz atyád kezétől, mert halott az kinek itt nyughelyet ásnak.

várad helyőrségi kórházból katonai díszszel. Egy harmadik huszár karja kiféleződött. Szikszay Gyulát pénteken este hazahozták. Orvosai reménylik, hogy rövid idő múlva felépül.

— **A Csokonai-kör szépitési szakosztálya** tegnap látogatott ülést tartott Komlóssy Arthur elnöke alatt. Jelen voltak: Csanak József, Lengyel Imre, Domokos Kálmán, Zádor Lajos, K. Tóth Antal, dr. Balkányi Miklós, Komlóssy Dezső, dr. Tüdös János, Márk Endre. Az elnök örömmel jelentette, hogy a város hatszáz forint segélyt szavazott meg a körnek, ezáltal a Csokonai kert rendezbe hozható lesz. Ezen munkálatokat eszközöl bizottságba, melynek Lengyel Imre az elnöke, beválasztattott még Domokos Kálmán, további feladatául tétetett, hogy az emlékkertek kerítésének, valamint a vízmedence helyet esetleg újnak a felállítását lehetőleg még az idén eszközöltesse; a Csokonai szobornak díszes vasrácsos alvó ellátását is, melyre nézve már tervek és költségvetések is szer-zettek be, annyira elkészítse, hogy a rács a jövő tavasszal felállítható legyen. — A Csokonai-kör háza helyül elvben a Csokonai kertben lévő régi, elromlott kut helye fogadtatott el. Hasonlóképen elfogadta a szakosztály a történelmi nevezetességű Komáromy házának és kismester-utca leányiskolájának, melyben Csokonai Vitéz Mihály született emléktáblát a való megjelölése iránt dr. Balkányi Miklós és Komlóssy Dezső által tett indítványait. — Végül kisebb folyó ügyek tárgyalattak.

— **Daletély.** A munkás egylet szombati daletélye, mely a „Margit” fürdőben tartatott, fényesen sikerült. Nicht József elnök és Csapó Ferencz alelnök, Kurján Gyula dalárdai jegyző az egylet választmányával vállalt vette mindent elkövettek, hogy az estély érdekében kifejtett buzgalmaikat siker koronázza. A helyiség minden terme megtelt, Czech József bácsi, a pénztárnok, alig győzte a jegyeket adni. A négyeseket 80—100 pár táncolta, Nagy Gyula táncmester vezése alatt. Pontos kiszolgáltatás és jó olcsó ételek, italokról Szöllössy Gábor, a fürdő derék vendéglőse gondoskodott. A talpalátó Zsiga Józsi jól szervezett népzene-kara hozta. Ajánljuk a közönség figyelmébe a fiatal dal-egyletet, mely mindinkább inkább ki mutatja képességét s életrevalóságát.

— **Lövészet eredménye.** 1891 szeptember 20-án díjat nyertek: legjobb mélylövessel Dr. Bruttmann ezredorvos 1 db. 2 frtos tallért, legtöbb körlövessel Weszter István 1 db. 1 frtos tallért.

— **A Csokonai kör háza.** A Csokonai kör állandó otthont kíván magának teremteni ahol iléseit tarthassa és a Csokonai reliquia-akat elhelyezhesse. — E célra némi pénz-alappal már rendelkezik is. — A ház helyül a szépitési szakosztály tegnap a Csokonai szobor háta megett fekvő régi hasznavehetetlen kut területét jelölte ki. Ide épülne a pavillonszerű ház egy gyülesteremmel és egy szobával; a pince helyiségben pedig a szolgál, aki egyszersmind a kertek felügyelője is lenne, kapna lakást. — A ház építés ügyét vezető bizottság tagjai Komlóssy Arthur, Domokos Kálmán, Csanak József, Nemes Kálmán, Lengyel Imre és Márk Endre.

— **Ezer forintos alapítvány.** Vecsey Viktor ur városi bizottsági tag, volt gyógy-szerész, szombaton ezer forintot tett le a városnál, azon czélből és feltétel alatt, hogy ezen összeg állandóan külön alapítványként

Végigreszket a hölgy, de megnyugszik végre, fegyvereket látván meredni az égre. — A sirt és az eget — ne közelíts hozzám, sok teendőm van mig kezemet elértek.

A királyfi zúrt agyában kis viláosság gyúl és szölg: — Elhagyott helyedet, világos, nem vagy ott; kellett pedig lépned kicsit, meg egy nagyot, mert az ég távol van, — a föld meg itt közel... mert ön az hercegnő. Eljött zajongani, bosszantani vélvén engem ily esz-közzel.

— Megösmert!... Oh, eszed a hercegnőn járván: igaz kedvesedet így hagyod-e árván?... Nagyon elmerengtél... ébredj... az kellene hogy az ellenséget s kedvest ösz-sze téveszd...

— Meglehet... hebegő nem mondok ellene. — De térjünk csak vissza. Tettekről beszéltem... Még mindig nem biztos atyád ellen létem... Tipord el az ármányt, taposs a nyakára s ha ledobott-apád trónjára felültél, fáradalmadnak én leszek az ára...

— Ah! ah! felvettük ezt egészségünk-be? Nem! Santó Padre! hiszen ön lázít ellenem!

Felsikoltott a hölgy s az éjbe rohanna, hogy ha az iszonyat le nem kötné lábát. — Nem, jó menyem asszony, nem lesz itt Hozsanna!... Fáklyákat legőcyek!

— Kémkedik a király! — Pirul a hercegnő fáklyák sugárinál. — Ön jobban játszott mint magam ohajtottam — szemem lehunyasát hát csak meg se várná? Megbocsát-e, hogy ezt nem tesztem legottan?...

Fényt vetvén az éjbe fáklyák lobogása hogy az alvó lánykát a király ne lássa: sirt-özö királyfi testével fődé be s ime — kedvesének se hire se hama, eltűnt a sötét.

kezeltetvén, kamataiból a városi kórház számára a szükséghez képest orvosi műszerek vásároltassanak. — Egy névtelenül maradni akaró adakozó az idén már ötödik uj évkor küldött 50—50 forintot a kórház javára. — Eddig a városi tanács sem tudta kicsoda ez a nemeskeblű emberbarát. Az 1000 frt alapítványt kísérő levélből most következtetni lehet, hogy nem más, mint az említett derék polgár.

— **Elkésített kérvény.** Némely intézetek és egyletek városi segélyezése nincsen állandósítva; az ilyen segélyeket tehát a rendkívüli költségvetésbe szokták beilleszteni, még pedig mindenkor előleges kérés folytán. Az izraelita elemi iskolák rendes városi segélye 500 frt. az ingyeniskolázatási alapból; ehhez tavaly az iskola berendezésére másik 500 frtot kapott a hitközség a rendkívüli költségvetés terhére. Az idén a hitközség a rabbi választás izgalma között elfelejtkezett róla, hogy ismét folyamodjék segélyért; ez csak most jutott eszébe az elnökség, mikor már a költségvetést a közgyűlés letárgyalta és csupán a rendes 500 frtot szavazta meg. Ennél többet a közgyűlésben sem kért egyetlen zeidő valásu biz. tag se. — A hitközség elnöksége az elfelejtkezés sajnálatos felfedezése után sietett benyújtani kérvényt s a városi tanácshoz 1000 frt. segély iránt, amire annyival inkább szüksége van a hitközségnek, mivel iskoláiban nagyon sok a tandíjmentes szegénytanuló, és a tulnépeség miatt már a 10-dik tanítói állomást kénytelen szervezni.

— **Bokréta ünnepélyen.** Szombaton délután városunk két nagy épületénél tartották meg a bokréta ünnepélyt. Ugy a kereskedelmi akadémiánál, mint az ipar-és kereskedelmi bank palotájánál elérték a két emelet magasságát. Mindkét helyen lobogókkal, cimerezs feliratokkal, girlandokkal díszítették az állványokat és falakat. A munkások a legfelső állványra gyülekeztek, az ipar-és keresk, bank házánál cigány is volt, alant pedig nagyüzemi közönség verődött össze. — Egy-egy munkás hálát adott Istennek, hogy a munkásokat eddig az építés közben szerencsétlenség nem érte, azután rendre felkötözött az építő intézeteket, a vállalkozókat, a tervezőket és a munkatársakat; minden felköszöntő után közműves szokás szerint a poharat ledobta a földre. A vállalkozók a munkásokat megjutalmazták.

— **Értesítés.** A Debreczen — vidéki baromfitenyésztő egyesület által f. é. október 3—5 napjaira tervezett baromfi kiállítás, a szárnyas állatok között Debreczenben és vidékén uralkodó járványos betegség folytán az évről elhalasztatik, miről a tisztelt közönség ezennel értesítettik. Debreczen, 1891. szeptember 21. Az elnökség.

— **Katona dolog.** A 3-ik honvéd gyalogezred 29 én érkezik városunkba, a mikor a következő helyeken lesznek beszállásolva. 4 század 120 ember Péterfia laktanya körül 5. sz. 60 e. 6 sz. 87 e. 7 sz. 68. e. 8. sz. 70 e. Nagyuj, Kisuj salétrom soron 9. sz. 75 e. Hatvan-utca végén.

— **A czepléd-utcai kut vizét** a m. kir. vegykíséretli állomás megvizsgálván, azt minden tekintetben kifogástalan ivóvíznek találta. A viz tiszta, színtelen, szagtalan, rendes izü és üledék nem képez.

— **A soványodó biblia.** Boros Györgyné asszonyomnak az Arok-utczán, volt egy kedves könyve a komódjába, a ki (már t. i. a könyv) bibliának hivatik; meg egy lakója az utca-felölí szobájában, a ki viszont Tulipán

ben semmiség küdőbe... Nővélnküli kinnal néh hült nyughelyére... De arcába lassan visszatér a vére, s keserü mosolygás jelenik meg ajkán:

— Elhagyott a hütlén, itt hagyott csalárdul, midőn tejem kisétt álomra hajtam. Hasztalan tanultam életbölcsességet: Egy leánya szive bárkiért is égett, másik pillanatban tán fordul szerelme s erörl nem tehetek, így alkottatának; a sziveik vannak k i s a b b r e teremtvé... Szó nélküli hagyott itt, ne is keressétek, így végeztetett s ez ellen tenüi vétek... Oh itt nincs kivétel, legyünk bár királyok... atyám, hódíts vissza millió fegyvereddel... Oh, csak Isten az, ki ellen perbe szállok...

Még az agg király is megindul keservén, meghatottságát egy gyilkönnnyel jelelvén.

— Oh még sir! Szemében egy könyvet talált is! — hangzik fel a csöndben. — Sok halált adal már, most láss egyszer király rád törő halált is!

— Mi az örök? — Ember, — kés felséged ellen! Parancsolj, az őrség vele mit műveljen?

Ott állt a vén halász közepén a körnek. — Ez annak a meghalt leánynak az apja? — Az vagyok, tudom, hogy vaskerekre törnek!

— Itéltél! Te s mondád, hogy egy aggnak ajka ne hazudott légyen; hajtásák végre rajta. Tisztelője vagyok a tisztas aggnaknak. Saját itéletét véghez vinni látta. Ezt neveztek akkor királyi humornak...

Nagy volt ez a király — lett is érte szobra, csak hogy ezt a szobrot megette a rozsdá nevéit elfeledték könyvek. hegyek, völgyek...

Sírózó királyfit dalba foglalták be s most is megéneklék deli olasz hölgyek.

Ferenczek hí eszlete, hogy rejtetet, „mit nem emeszt” földi hiábav pengő forintot asszonyom ar hogy az ő ke nyodik. A re Tulipánál me 48 forint hiáb pedig megtan botanikából, Tulipánál!

— Eder temették el misés papot, is igen sokat köstkor, urna róm. cath. te kor Szabos nagy beteg rajongásig ki a temető.

— Ráb rek szálling sábi állapot banda tünik egyebet sem azt a bizony útnak is bo nem támadt Patkók? M volt szerke erre az olv az ottani e nők e dolog olvasókat.

— Ha bizottsági átal 1892. (Folyt.) id. Kovács Gy H.Szoboszl rog 460-301 Sándor Kál 454-12, Ka Makai Ján H.Búszörme Debreczen meny 446 432-50 Uzo Béla H.B H.Búszörme boszó 428-62, O Dani ovics László Deb Debreczen 398-75, dr. Györössy hány Lász man Kaba 389-90, H ner Dávid P.Ladány 373-59, Ba Eresy Ká Debreczen Soltsész Fa dor P.Lad H.Búszörme boszó 357 meny 356 Dezi Fer bor Nád H.Szobos 345-94. F Császy Gy B.Ujváros 338-40, F szár Imre Szoboszló 330-13, D Lajos H. H. Búszörme 327-40. O Fekete S Ferencz Sándor B szörmény Megjegye tekintetük jelölve

szépitési ranyára Komárom szathárn nyel futt falat ped a miye kör ma ez a me Komlóssy utcazi megjelöl háza. A gadván, Arthur, bizattak letés na koznak h házban s november

13 liter s ét a ke úrtartal és 305 nézve 13 szölg

Ferencnek hívják. Ez utóbbi valahogy kieszlette, hogy a biblia nem csak olyan kincset rejtget, „mit sem a moly, sem a rozsda meg nem emész”, hanem parázs pénzben olyan földi hiábavalóságot is, mint hatszáz pengő forintok. Egyszer aztán Boros Györgyné asszonyom arra a szomorú tapasztalatra jutott, hogy az ő kedves biblijája napról-napra soványodik. A rendőrség aztán kiderítette a valót. Tulipánnal meg is találták az ellopott pénzt, 48 forint hiájjával. Boros Györgyné asszonyom pedig megtanult a 48 forintjáért annyit a botanikából, hogy nincs csunyább virág a — Tulipánnal!

— Eder János temetése. Tegnap délután temették el Derecskén Eder János arany-misést papot, apátpleánost, kit Debreczenben is igen sokan ismertek. Még a tavaszon pünköstkör, urnapján ő végezte Debreczenben a róm. cath. templomban az ünnepi miséket, mikor Szakszó Rezső prépost húzamos ideig nagy beteg volt. Eder Jánost Derecskén a rajongásig szerették hívei s most sirva kísérték ki a temetőbe.

— Rablóvilág az Érmelléken. Csunya hírek szállingóznak nálunk az ermelléki bizton-sági állapotokról. Itt is ott is egy-egy rabló banda tűnik fel a láthatáron, s enyészik el, egyebet sem hagyva hátra maga után, mint azt a bizonyos nyomot, a mit aztán váltig ütnek is bittal az arra rendelt kúzek. Csak nem támadtak fel ott újra a Sobrik, meg a Patkók? Ma egy Diószeg felől jött úri ember volt szerkesztőségünkben, hogy hívnák fel erre az olvasók figyelmét. Hanem mi inkább az ottani cselekedésekre figyeltünk, semmint a „nyájás” olvasókat.

— Hajdu vármegye legtöbb adót fizető bizottsági tagjainak az igazolt választmány által 1892. évre megállapított névjegyzéke. (Folyt.) id. Csuhány Ferenc, H.Nánás 468 06, Kovács Gyula Debreczen 466 53, Cseke János H.Szoboszló 461 49 1/2, Hartstein Lipót H.Dorog 460 30 1/2, Nagy Lajos Kaba 458 20, Tózsér Sándor Kaba 455 06, Weisz Ignác Nádudvar 454 12, Karácsony Lajos Földes 449 85, ifj. Makai János H.Szoboszló 448 77, Cseh Béla H.Böszörmény 447 82, Reichmann Hermann Debreczen 447 15, Karap Antal H.Böszörmény 446 10, Karácsony Zsigmond Földes 432 50, Uzonny Imre Debreczen 431 66, Ránky Béla H.Böszörmény 431 37, Lévy Márton H.Böszörmény 430 28, Soltész László H.Szoboszló 428 94, Kiszteblák Sándor P.Ladány 428 62, Orosz Enre Debreczen 409 77 1/2, Danióvics János H.Dorog 409 29 1/2, Dalmy László Debreczen 407 98 1/2, Pusztay Sándor Debreczen 405, Szabadszállás János P.Ladány 398 75, dr. Nagy Gábor H.Nánás 395 23, Győrössy János H.Böszörmény 393, 48, Csuhány László H.Nánás 393, 56, Horváth Kálmán Kaba 393, 24, Bogdán Zsigmond Földes 389, 90, Harsányi Dezső H.Dorog 386, 82, Kellner Dávid Debreczen 383, 24, dr. Boda Gyula P.Ladány 382, 42, Kovács László H.Nánás 373, 59, Baranyai István P.Ladány 373, 03 1/2, Erosy Károly H.Nánás 371, 91, Feischl Emil Debreczen 371, Györy Albert Nádudvar 369, 95, Soltész Farkas Tétélen 368, 48, Balogh Sándor P.Ladány 366, 82 id. Szálkai András H.Böszörmény 363, 37, Cseke Gábor H.Szoboszló 357 27 1/2, U. Szabó Mihály H.Böszörmény 356, 30, Ványi Lajos Földes 354 70, Dezi Ferenc P.Ladány 350, 70, Demjén Gábor Nádudvar 348, 11, dr. Hetényi Lipót H.Szoboszló 347 20 ifj. Sós János H.Szoboszló 345, 94, Fogthüty Sámuel H.Szoboszló 344, 54, Császy Gyula H.Szoboszló 341, 64, Király Péter B.Ujváros 340, 17, Kóvér Pál H.Böszörmény 338, 40, Fogthüty János H.Szoboszló 332, 65, Csizsár Imre H. Nánás 331, 75, Márton Gábor H.Szoboszló 331, 12, Gáti János H.Szoboszló 330, 13, Demjén Lajos Nádudvar 329, 11, Róth Lajos H.Szoboszló 328, 45 1/2, Somossy Péter H. Böszörmény 328, 16, Kohn Dávid P. Ladány 327, 60, Szilágyi János H. Szoboszló 327, 94, Czeglédy Lajos H. Szoboszló 326, 87 1/2, Fekete Sándor Nádudvar 324 60, Czeglédy Ferenc H. Szoboszló 316 10, ifj. Vanyi Sándor Földes 315, 78, Csiba Sándor H. Böszörmény 313, 90, K. Barta Lajos Kaba 312 35, Megjegyezzük, hogy virilis tagokul 120 egyén tekintetik, 10 utolsó egyén póttagul van kijelölve

— Emlék táblák. A Csokonai Kör szépítési szakosztálya Balkányi Miklós indítványára megkeresi a városi tanácsot, hogy a Komáromy féle házát, melyben az 1711. évi szathmári békekötést előkészítették, repkény-nyel futtassa be, a mellette levő dísztelen köfalat pedig olyan vasráccsal cseréltesse ki, a milyen a színház előtt is van. — A kör maga emléktáblával fogja megjelölni ezt a nevezetes régi házat még az idén. — Komlóssy Dezső indítványozta a Kismester utcai ref. leányiskolának is emléktáblával megjelölését. Ez a ház volt Csokonai szülőháza. Az indítványokat a szakosztály elto-gadván, azok keresztül vitelével Komlóssy Arthur, Balkányi Miklós és Márk Endre bizattak meg. Az emléktáblát Csokonai szü-letés napja évfordulóját megelőző szándé-koznak leleplezni. — Felirata ez lesz: „E házban született Csokonai Vitéz Mihály 1773 november 17-én. Megjelölte a Csokonai kör.”

— Hordók hitelesítése. A 125 illetve 13 literes és a 300 literes hordók hitelesíté-sét a kereskedelmi miniszter megengedte, ha ürtartalmuk 125 és 13 liter illetve 300 és 305 közt váltakozik. A hitelesítési díjra nézve 1874 évi 1545 sz. miniszteri rendelet szolgál zsinór mértékül.

— A temetőbeli botrány. A III. kerületi rendőrség szombaton kihallgatta Görgényi Jenő kató. káplánt, s vallomását jegyző könyvbe foglalta. Görgényi ur a rendőrség előtt is beismerte a „karó” és „dög” szavak használatát, de hát ő azokkal senki vallásos érzületét nem akarta megsérteni. Az ő saját-ságos véleménye szerint a temetéseu részt vett közönség csupán azért háborodhatott fel szavain, mert nem voltak képesek megérteni őt azok az egyszerű, közönséges iparosok. Vajjon a nagy közönség valláskülönbség nél-kül ugyan miért mond olyan kemény itélet-et a tisztelendő ur szomorú szereplése felett? A fölvetett jegyzőkönyvet a rendőrség további eljárás végett átteszi a kir. ügyészséghez.

— Mintaszerű szoboszlói kutak. Békés-vármegye artézi kutakat akar furatni a köz-ségekben, hogy végérevalahára egészséges ivóvizet kapjon a lakosság. E hirre vonat-kozólag H. Szoboszló város főorvosa Hetényi Lipót dr. levelet intézett a B. H. hoz, amely-ben azt iparkodik bebizonyítani, hogy közön-séges furások kutakból is lehet jó vizet kapni, nem szkséges tehát nagy költséggel artézi kutakat csináltatni. Furasson a vármegye 50—60 méter mélységű kutakat, ilyen mély-ségben tiszta már a víz a felső talaj minden-mű fertőzésétől s határozottan jobb, mint az artézi kutak vize. Ezek a kutak a vas-csővekkel együtt nem kerülnek többé 6—700 forintra, a mi csekélység az artézi kutak költségehez képest. Debreczenben, Nád-udvaron. Ceglédén és Szoboszlón már vannak ilyen kutak, s a legpompásabb vizet adják. A mióta ebből a vízből iszik a lakosság, megszűnt az a sok váltóláz s mindenféle nyavalya, amely ellen nem győzött orvossá-got szedni a nép. A szoboszlói kut vizét vegyi vizsgálat alá is vette Liebermann dr. tanár s kifogástalan, egészséges ivóviznek találta. Pedig ez a kut sem került többé 740 frtra. A város legközelebb még öt ilyen kutat fog furatni. Vegye ezt tehát tekintet-be Békés vármegye s hagyjon föl az artézi kutak tervével, melyek semmivel sem adnak jobb vizet, azonfölül pedig kétszerakkora költséggel járnak, mint a szoboszlói kutak.

— Presbiteri közgyűlés volt tegnapre összehívva a ref. egyháztanács termében. A gyűlés azozaban, mivel a tagok igen csekély számban jelentek meg, nem volt megtartható. — Boltfőtörés? Szombaton éjjel Icher-mann n-hatvan utcai borbély műhelyét állítólag álkulesossal kinyitották, mert az ajtó-n az erőszakos fessegetésnek semmi nyoma nincs s onnan borotvát s a három segéd ruháját elvitték. E botlót különben már egy-szer feltörték az idén, a mikor egy hentes bérelte. A rendőrség a vizsgálatot megindította.

— Közrekerült tolvaj. Két hete volt va-sárnap, hogy az öreg Tóth Mihály napszá-mostól szalonját s 2 fét néhány krajczár-ját szeredásából kilopták. Tegnap az öreg az ember vásárban felismerte a tolvajt, kire már azelőtt is gyanakodott, de kinek nevét nem tudta, Kezén György napzamos társa személyn, ki büös cselekményét be is üsmerte.

— Harmónoz pakti masina. Kurucz Borosa nevű Gyulajból való szakácsné (vagy talán szolaleány) addig-addig hánytá vetette magá-ban e viláig mulandóságát, meg „az férfiak” hamisságát, míg végre is abban állapotott meg, hogy bolondság az az egész élet, pangáné tostul, főzőkanalastul együtt. Elhatározta, hogy végét veti mindennek. A mult csütörtök-harminc pakti masinát. Azozaban minden nagyobb baj nélkül, mert — bizonyos intelli-genciával — szalon gyufát használt a közönséges kénes masina helyett. Nem hiszik, hogy pusztán a szalon gyufának akart volna reklámot tenni.

— Hírek H.Szoboszlóról. A da legy-lét megalakult. Működő tagjainak száma 21; elnöke Zsigmond Sándor, karnagya Tóth Lajos. — K ö l c s ö n ö s t ű z k á r b i z t o - l a s i t ó s z e v e t k e z e t a l a k i t á s á n i s f á r a - d o z n a k . L e g a l á b b 1 0 0 0 t a g k e l l a s z ö v e t k e z e t m e g a l a k i t á s á h o z . — A p é n z ű g y m i n i s z t e r r é s z é r e a t a d a n d ó d i s z o k l e t v e t é s a l b u m o t R i e g l e r J ó z s e f E d e b u d a p e s t i c z e g g e l k e s z i t t e t t e a v á r o s . — A z a l b u m s ö t é t s z i n ű b ő r , b r o n z d i s z i t é s e k k e l . A f e l s ő l a p k ö z e p é n H . S z o b o s z l ó c z i m e r e l e n d k i m e t s z e v e . A z a l b u m i g e n o s i n o s é s e l e g á n s .

Széchenyi-ünnepély.

A főiskolában Széchenyi István a legna-gyobb magyar születésűnek százados év fo-rdulóját kegyeletes ünneppel ülte meg a deb-reczeni állami főreálisokla tanári kara és tanuló ifjúsága. Az ünnepélyen K a r d o s Albert tanár terjedelmesebb értekezést olva-sott fel, melyben a nagy férfiak élet-és jel-lemrájtát igekezett feltüntetni. — Majd U n g v á r i G y ö r g y V I I . o . t a n a l ó s z a v a l t a e l A r a n y J á n o s n a k „ S z é c h e n y i e m l é k e z e t e ” c z i m ű r e m e k ó d á j á t ; v é g ű l F a z e k a s S á d o r i g a z g a t ó i n t é z t e t t r ö v i d b e s z é d e t e t , a z ö s s z e g y ű l t t a n u l ó i f j a s á g h o z , s z i v i k r e k ö t v é n S z é c h e n y i h a z a f i ű l é s p o l g á r i n a g y e r é n y e i n e k h ű k ö v e t é s é t . A z ü n n e p é l y 1 0 ó r a u t á n é r t v e g e t .

A debreczeni i z r . t a n t e s t ű l e t é s n ö v e n d é k e i l é k e m e l e n ű l t é k m a g m a S z é c h e n y i ü n n e p é l y t . M e g j e l e n t a z ü n n e p é l y r e D r u c k e r M ó r h i t . e l n ö k , S o r g e r J ó z s e f i s k o-

lászéki elnök, Katz Jakab iskolasz. tag. Kouhút Mór lelkes szavakkal ecsetelte az ünne-pély intencióját, Kuti Zsigmond ismertette Széchenyi életét és működését, Róth József pedig elszavalta Arany Jánosnak „Széchenyi emlékeztető” című ódóját. A hitközség derek fiatal kántora vezetésével alatt elénekelték a „Hymnust” és a „Szózatot”.

A legnagyobb magyar születési évfordu-lóját hasonlóképen megünnepelte a k e r e s - k a d e l m i a k a d e m i a , a h o l S z á n t ó S á m u e l t a n á r m é l t a t t a s z é p b e s z é d b e n a n a g y S z é c h e n y i m ű k ö d é s é t ; t o v á b b á a k e g y e s z e n - d i e k a l g i m n a z i a m a , a h o l a z i f j u s á g e l ő b b i s t e n i t i s z e t l e t e n v e t t r é s z t , a z u t á n C s e r - h a l m y J ó z s e f i g a r g a t ó m o n d o t t a l k a l m i b e s z é d e t . — S a j n á l a t t a l i r j u k m e g , h o g y s e m a K o l l e g i u m n a k , s e m a K a s z i n ó n a k n e m j u t o t t e s z é b e , m i l y e n e m l é k e z e t e s n a p j a a m a i a m a g y a r n e m z e t n e k .

Színház.

Pályohelylők. A bérlet L. sz. kay András igazgatásának első évében igen jól sikerült. Üres páholy, mely fölött az igazgató nepona szabadon rendelkezhetik, ugyszólván csak a felső emeleten van a földszinti és középső páho-lyokat mind kibérelték. — I n e a n é v s o r , m e l y D e b r e c z e n e l ő k e l t á r s a d a l m á n a k j e l e n t e k e n y r é s z é t e g y e s i t i : — f ö l d s z i n t i p á h o l y o k a t b é r e l n e k K a r a p M ó r , R e v i c z k y E m i l é s L e s z k a y F e r e n c z , S i m o n f y I m r e , K ö n y v e s T ó t h A n t a l , R i c k l G é z a , V á r a d i S z a b ó J á n o s n é , H u z l y L u j z a , V e r e s e n S z a t - m á r y T e r e z , N á n á s s y L á s z l ó n é , S a s t i n a L a - j o s , S t e i n f e l d M i h á l y , N a v r a t i l a z e z r e d e s , V e e s e y V i k t o r , S z a b ó L a j o s , S á m y B é l a , T ó t h F e r e n c z , K i s s S á n d o r , A r m ó s B á l i n t é s S z e p e s s y G u s t á v , O s v á r t h F e r e n c z , S z e p e s s y A n t a l , U j h á z i M a r i s k a , D r . K e m é n y M ó r , J á r m y Ö d ű n , K a t z J ó z s e f , R o t s c h e n k V . E m i l , A r o n M a n ó n é , D r . V a r g a G é z a , ű v . K o v á c s G y u l a n é , V a r g a F e r e n c z , d r . M e d v e K á l m á n , S á r v á r y L ó r i n c z , S i m o n f y E m i l ; I . e m e l e t i p á h o l y o k a t b é r e l n e k : B e c k e r A d á m , F r i e d E m i l , d r . K o l a J á n o s , B e r g e r H e n r i k , F e i s c h l K á r o l y , d r . K i r á l y F e r e n c z , P a k y G y u l a , F i s c h b e i n I g n á c z , N y e r s L a j o s , F a r k a s L a j o s , C s a t h ó F e r e n c z , O s t e r l a m m E r n ő , K a s z a n y i c z k y E n d r e , N e m e s K á l m á n , C s a n a k J ó z s e f , D r a v e c z k y A d o r j á n , K a t z M i - h á l y , P o l g á r i k a s z i n ó , B e k é n y P é t e r , O r o s z E n d r e , C s i f f y K a t a , K o u c z E l e k , g r . D é g e n f e l d J ó z s e f , d r . K á l m á n B a r n a b á s , P a t a y I s t v á n n é , R e i l e J á n o s é t á r s a i h u s z á r t i s z t e k , S á g h y G y u l a , d r . B r u c k n e r E r n ő , Z á d o r L a - j o s , K o m l ó s s y A r t h u r , S z a b ó M i k l ó s , B é r e s s y S á m u e l , d r . G a j z á g B é l a , O r m ó d y L a j o s , d r . B a l k á n y i E m i l , B e r g e r V i l m o s , g r . K o r n i s s n é . E z e k k ö z ű t n e h á n y a n r e g i e l ő j o k m e g t a r - t á s a v e g e t t b é r e l t e k , u g y a n , d e a z i d é n y e p á - h o l y o k a t á t e n g e d t e k m á s o k n a k . H e l y ö k e t P a k y I m r e , S z é l l F a r k a s , T a m á s s y B é l a é s R e v i c z k y J ó z s e f n é f o g a t t k e l . — T a m l á s - s z e k e n b é r e l n e k : S á m y B é l a é s n e j e , B a y I s t v á n , L i c h t e n s t e i n J ó z s e f é s n e j e , A r o n J e n ő , T ó t h I s t v á n , F a l k A n r é l , N á n á s s y M i k l ó s é s n e j e , A r o n M i k s a , K r a m p e r a J á n o s é s n e j e , Z u m a G y u l a é s n e j e , Ö r v é n y i O t t ó é s n e j e , H a r s t e i n L i p ó t , ű v . M u r a k ó z y K á - r o l y n é , K o v á c s D á n i e l n é é s R e i c h m a n n S á m u e l .

REGÉNY-CSARNOK.

Egy becsületes asszony története.

— Regény 1 kötetben. —

Irta: R. P. O.

(Folytatás.)

Miklós ezen szavakra lázas sietséggel rohant a nagyméltósága, a miniszterelnök után.

Ugyan e nap estején is, Marceline, kinek egészsége a folytonos magány, a bú, a gond megrendíté, összezúgordva ült a kandalló előtt. A hosszú est rémél tulságú látázanak benne az unalom ölé érzését. A nagy szoba csendjében többszörös hangos sóhaj szakadt fel szorongatott kebléből. Bánat, leirhatatlan bánat fogta el lelkét, midőn elhagyatottságában a sivár házassága felett sorvasztó gondolatokba merült. Férje lényében napról napra több ellentmondásra talált, jól látja, hogy hiányzik benne a jellem-erő és az egyeneslelkűség. Az ő egyszerű, szerény mivolta pedig, sehogyan sem elégíti ki azt a férjét, a ki csak a ragyogó fényben érzi jól magát. Magára hagyja s nem is tartja méltónak vele komolyabban foglalkozni, néha pedig túlzott melngéséssel rohanja meg, melyekből legese-kélyebb éles látás nélkül is észrevehető mennyi számítás van eme viselkedésben. Kezdetben mégis csak több öszinte figyelem volt férje magavisé-letében; együtt jártak a társa ágakban, de most mintha neje egyszerűsége felett röstelkedne, semmitféle szórakozást sem nyújt neki. A társa-ságokban ért egy pár kinos tapasztalat pedig teljesen vissza riasztotta szegény Marcelinet; a férje által ajánlott barátok, kik a férjével a teljes bizalom hangján társalognak, vele szemben csak olyan bizonyos unott leereszkedést, majdnem kicsinyli közönyösséget tanusítanak, éppen olyan módon, mintha nem találnák őt közéjük valónak. A hideg gögös modor és a fejjavará pikáns felülletes hang, mely ama társaságokat jellemezi, teljesen szárnyát szegte a falusias és érzélgős Marcelinnek. Minő egészen másként beszélt a költői lelkű rajongó Róza tante a nagy világi

életéről. És minő eszményien tárgyalta a házaos-ságot is, szerinte az a földi édenkert megmér-hetetlen, változatlan szerelmmel és édes üde boldogsággal teli. Milyen kevés jutott ki mindebből szegény Marcelinnek. Gyakrabban heves vágy támadta meg, szeretett volna vissza repülni abba az ósdi fézekbe, a honnan kiragadták, a hol oly vidor, élénk és boldog álmodban élt.

A rohanó sebességgel muló órák előtte olyan véghetetlenül hosszúnak tetszettek.

Hogy sejtelmes bsmkomorságát elaltassa, hogy eltojtsa szaggatott szive kinzó panaszát, megint kezébe fogta a hírlapokat. Olvasott. De ezekben az újságokban is csupa rémes tett van. Egy örvöngő lelővi az oltár számolnya előtt téd-delő misező papot, megint egy elmeháborodott asszony keresztül metszi a 18 éves gyönyörű leánya torkát s a haza siető férjnek véres ke-zézet mutatva mondja: leányunk szent lett; alább megint csak szívet fagyasztó borzalmasság: egy fiatal férj elhagyni készül szerelmét, rajongó nejét, ki őt folytonos féltékenységgel kinozza s a megremült nő, midőn a máhájzat rendező férjét édes szavaival sem képes maradásra bírni, berohan a mellékszobába s ott agyonlövi magát.

Marceline megrettenve hajtá el a magától a lapot és saját szomorúságára gondolva, valami végtetést érzett a levegőben, melyet nem tu-dott magától elűzni. Mintha egy borzasztó vég-zett függne fölötté.

— Edes jó Róza néném, legalább te volnál mellettem, kebleden szabad folyást engedhetnék a szivembe fölött panaszomnak.

Előkereste leveleit, mind egyenkint meg-csokolta őket, majd megállt hallgatózni, mintha lépteket hallana; talán Miklós jön. Arca egy pillanatra felsugárzik, de csak hamar megint halvány lesz. Csaldótt, az utca kövezetéről hallott fel hozzá a léptek kongása.

— Oh! ha nagyon megkérném Miklóst hogy változtasson ezen a kedélytelen életén? Hiszen ő tudja, hogy lelkem egész erejével ragaszkodom hozzá. Vajjon szavaimnak lenne-e foganata? Ki tudja, hátha a politika, a hatal-mas állás mégis csak előbbre való, mint egy ilyen együgyű kis feleség vidámsága? (Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Gazdasági főiskola. Az országos gazda-sági értekezlet, mely pénteken Temesvárt folytatta tanácskozásait, többféle feliratai közt, melyeket a földművelésügyi miniszteri-umhoz intéz, igen fontos kivánással járul a kormány elé. Gazdasági főiskola felállítását kéri Budapest. Ezzel kapcsolatban azt is óhajtja, hogy a kor-mány az állami birtokokon a gazdasági alkalmazottakra nézve tegye kötelezővé a minősítést.

Szerkesztői üzenetek.

B. B. Nánás. Irgalom! Nehogy újra küldjön ránc „unalomában szerzett” költeményeiből. Azt írja ön, hogy szivében olyan vihar dúl.

Mely ha a hegyeken dula Minden folyó köntene. Dráva, Száva, Tisza, Duna, Minden állat a mi csak van Egy perc alatt megadulna.

Részben már megtörtént, mielött a verset befejezte volna.

B. F. S. Az I-ben van némi hangulat, a többiből is ott-ott kicseng egy igaz hang, de azért még ez „Szállhat mind a semmiségbe”

Főszerkesztő és kiadó laptulajdonos:

Vértési Arnold.

Felelős szerkesztő: Vértési Gyula.

Selyem grenadine, tekete

és szines (világos színekben is 95 krtól 95 krtól 25 krtig méterenként (18 féle minőségben) — egész ruhákra vagy végszám-ra portó és vámmentesen megküldték. G Henneberg (cs. és k. udv. szállító) gyári raktarából Zürich. Minták posta-fordultával. Levelekre Svájcba 10 kros bélyeg ragasztandó. (7.)

Van szerencsém a nagyérdemű közön-séget értesíteni, hogy mai napon

valódi Harlemi virághagymák

mint: jáczintok, tulipánt, crocus, narczis, taczeták és Ranunkulus

mogérkeztek és mind legjobb és kipróbált szép fajokból áll a választékom, nem összehasonlítók avval, a mit minden évben utazók szoknak árulni a városunkban.

Becses pártfogásáért esedezve, vagyok teljes tisztelettel

Paczelt János

mag és virágkereskedő.

Kis-templom bazár-épület DEBRECZENBEN.

Naponkint érkeznek raktárra
szébbnél szébb újdonságok a közelgő
őszi időnyre u. m.

Divatos női ruhaszövetek.
keskeny zsinór és tollidiszek,
fekete divatkelmék.
SZINES SELYMEK.
mosó velezek.

Téli Himalaya kendők.
Különös szép választékban.

SZÖNYEGEK,
butorszövet függönyök,
ágy és asztalterítők,
melyeket igen olcsón és szabott árakon
ajánlunk a n. é. vevő közönségnek.

Szabó Lajos fia
Debreczen, Rózsátér.

147.

Az

„**ISTVÁN**“ gőzmalom társulat
gyártmányainak

ÁRJEGYZÉKE.

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott
általános magyar malomgyűlésen megállapí-
tott s 1887. évi június 1-én életbe lépett
eladási, fizetési és szállítási módzatokra
vonatkozó egyezmények szerint.

ITT H Y D N Ö T E L E Z E T T S É G N E L K Ü L .

A. Asztali dara nagyszemű	100 k ³	19.20
B. Szinte „ aprószemű.		18.60
0. Királyliszt		18.60
1. Láugliszt		18.—
2. 1-ső rendű zsemlyeliszt		17.60
3. Zsemlye liszt		17.—
4. 1-ső rendű kenyér liszt		16.60
5. Közép kenyér liszt		16.—
6. Kenyér liszt		14.80
7. Barna kenyérli zt zsákonként á 70 ^{hg}		12.80
8. Takarmány liszt		9.20
11. Finom korpa zsákonként á 50 ^{hg}		6.—
12. Durva korpa		5.—

Debreczen, 1891 Szept. 8.

Bámulatosan hat.

CZERNY J. „TNNINGENE“
Legujabb, olomnélküli, ártalmatlan egyedül
legjobb

hajfestőszer

haj és szakál, egy mint szemöldökfestésre mely-
lyel a legegyszerűbb módon és csak egyszeri hasz-
nálatnál a haj ugyanazon biztos, szép és fényes-
barna vagy fekete természetes színét visszanyeri
melylyel az őszülés előt birt a színt szappannal
mosás és gőzfürdő sem változtatja. Ára 2 frt 50 kr.

CZERNY ERE DETI

„keleti rózsateje“

törvényesen védve.
(Original Orientische Rosenmilch.)
a bőrnek igen finom, vakító fehérségét és oly
fiatal friss szint
kölcsönöz.

mely más szer által el nem érhető kitűnő még
májfolt, szeplő, bőrpattanás, nem szép arczszín
és napsütés ellen, eltávolítja a bőrnek tisztá-
lanságát, minden szárga és barna arczszínt és egy-
idejűleg alkalmas minden testrésze, feltétlenül
ártalmatlan. Ára 1 frt Balsamszappn hozzá 30kr.

Csorny J. Antal, Bécs. 1., Walfischgasse 5.
a cs. k. udv. opera közelében.

Vidéki megrendelések utánvétel mellett pontosan
eszközöletnek.

Raktár Debreczenben: Dr. Rohschnek V.
gyógyszerész úrnál. Miskolcson: Dr. Hercz
Móricz gyógyszerésznél. Ungvar: Hoffmann
Béla gyógyszerértára az arany oroszlánhoz. Kassán:
Wandrašek Károly és Megai Gusztáv
gyógyszerész uraknál. Szegeden: Barcsay
Károly gyógyszerésznél. Aradon: Elías Armin
Illatszerezsnél. Temesváron: Stefan J. Tar-
csay (Apothek zur Marichill Fabrik) Budapest:
Török József gyógyszerértára, Király-utca 12.sz.
Csak akkor valódi, ha Csorny J. Antal névvel
van aláírva.

Sziveskedjék e hirdetést esetleges szükségletének
fedezése végett kivágni, mintán ritkán jelenik meg

SÓ-RAKTÁR.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy

LISZT-ÜZLETEMET SÓ-RAKTÁRRAL

nagybani és kicsinybeni eladásra gyarapítottam.

Ezáltal azon célt vélem elérhetni, hogy a t. közönség ne kényszerül-
tessék napokig sőt hetekig só nélkül maradni.

Uj vállalatomnál is szerény üzleti eivék lesznek irányadók s
törekvésem oda fog irányulni, hogy t. vevőim meglegedését kiérdemljem.
Eddigi bizalmát köszönve, a n. é. közönség becses pártfogá-
sát kéri teljes tisztelettel

ROSENTHAL DÁNIEL

NAGYCSAPÓ-UTCA 10. sz.

COGNAC

valódi francia, a
Bain-Bruel de Rivorrie frres
ezég hires jegyével

szállítatik általam vám- és portomen-
tesen Ausztria-Magyarország minden he-
lyére, postautánvétellel egy 4 literes hor-
dócskában 9 forintért, vagy 3 eredeti
üveg egy koskában á 3/4 liter 6 forint.

Ugyancsak legfinomabb, hamisítatlan
Malagabort

(Sect) sötétbarna, édes á frt 4.90 egy 4
literes hordocskában vagy frt 3.75 3
üvegért mint fentebb

R. MAITI, Capodistria

Bécs, 1873. Erdemérem Budapest, 1885. Nagy díszokl. Eszék, 1889. Díszoklevél. N. Palánkán, 1887. arany-érem. London, 1878. Díszoklevél

Csik József

csász. és kir. kizárólag szabadalm.

első szerémi porland-cement- és vízhatlan mészgyár
BECCSINBAN.

Központi iroda és raktár: BUDAPESTEN, V. Rudolf-rakpart 8.

ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi elő-
járóságok, valamint a n. é. építő-közönség kényelmére

Debreczenben Szabó Zsigmond fűszerkereskedő urnál
raktárt tartok, hol saját gyártmányu

Portland-cement és vízhatlan mész
folytonosan legjobb és egyenlő jó minőségben kapható. — Árjegyzékek s magyarázat kívánatra kész-
séggel megküldetik.

Páris, 1867. Bronz érem. Kecskemét, 1872. Ezüst érem. Ujvidék, 1875. Arany érem. Szeged, 1878. Erdemérem. Triest, 1883. Arany érem.

ÉRTESETÉS.

Van szerencsém a t. építész urakat, valamint a n. é. közönséget értesíteni, hogy üzletemben

a legkitűnőbb gyártmányu

AGYAG és majolika kályhákat

bevezettem és egy nagyobb szabásu felállított
mintakályha- valamint készletraktár
fölött rendelkezem.

Tekintve, hogy gyárosom a legügyesebb és legmegbízhatóbb
kályhaszerelőjét bocsájtotta rendelkezésemre, azon kellemes helyzetben va-
gyok, hogy t. vevőim igényeinek tökéletesen megfelellehetek.

Midőn a t. építész urakat és a n. é. közönséget

AGYAGKÁLYHA RAKTÁROM

megtekintése céljából tisztelettel meghívom, egyuttal felhívom b. figyelmüket

legdusabban felszerelt

vaskályhara ktáramra
fa, szén és koksztűtésre.

KÉPES ÁRLAPOK BÉRMENTVE.

Tisztelettel

TÓTH GYULA

előbb TÓTH LAJOS és TÁRSA, DEBRECZEN, VÁROSHÁZ SARKÁN.